

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Ing. J. B.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Kraje Vysočina**, se sídlem Jihlava, Žižkova 57, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 51 A 39/2018, proti soudkyním JUDr. Marii Trnkové, Mgr. Heleně Nutilové, JUDr. Věře Balejové a JUDr. Tereze Kučerové,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích – JUDr. Marie Trnková, Mgr. Helena Nutilová, JUDr. Věra Balejová a JUDr. Tereza Kučerová **nejsou** vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 51 A 39/2018.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 8. 2018, č. j. KUJI 2018, sp. zn. 232/2018 DI-3, za současného zrušení rozhodnutí Městského úřadu Humpolec, stavebního úřadu ze dne 7. 6. 2018, č. j. MUHU/31455/2017/Za, ve věci dodatečného povolení stavby. Současně s podáním žaloby žalobce vznesl námitku podjatosti soudkyň JUDr. Marie Trnkové, Mgr. Heleny Nutilové, JUDr. Věry Balejové a JUDr. Terezy Kučerové, jíž odůvodnil pochybností o nepodjatosti jmenovaných soudkyň s ohledem na jejich poměr k žalovanému a jejich předchozím jednáním. O předmětné námitce rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 10. 1. 2019, č. j. Nao 288/2018 – 77, tak, že jmenované soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 51 A 39/2018.

[2] Podáním ze dne 14. 3. 2019, doručeným krajskému soudu následujícího dne, vznesl žalobce opětovnou námitku podjatosti proti výše jmenovaným soudkyním, neboť se zřetelem na jejich „*zlý, nenávislný poměr ke žalobci v předchozích soudních jednáních*“ (žalobce v návaznosti odkazuje na věci vedené pod sp. zn. 10 A 103/2014, 10 A 102/2012, 51 A 38/2017 a 2 Ad 70/2013) *a naprosto poslušný postoj ke svému chlébodárci – žalovanému je důvod pochybovat o jejich podjatosti.*“ Žalobce se v dalším rovněž podivuje nad tím, že jeho žaloby za posledních 5 let projednávají a rozhodují výhradně soudkyně, jejichž podjatost namítá, ačkoliv je ke krajskému soudu přiděleno dle webových stránek justice 58 soudců.

[3] Soudkyně krajského soudu ve vyjádření k námitce podjatosti uvedly, že se necítí být podjatými v souzené věci a není jim ani známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti.

[4] Námitka podjatosti není důvodná.

[5] Předně je vhodné uvést, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

[6] Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), které uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[7] Důvodem vyloučení je tedy jen taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určují osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z <http://www.nssoud.cz>).

[8] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.* Oběma procesním podmínkám žalobce dostal. Námitku podjatosti uplatnil včas, a to písemným podáním ze dne 14. 3. 2019 (doručeným krajskému soudu dne 15. 3. 2019), navazujícím na sdělení krajského soudu o složení senátu, kterému byla věc přidělena k rozhodnutí, ze dne 5. 3. 2019, č. j. 51 A 39/2018 – 95 (žalobci doručeno vhozením do domovní schránky dne 11. 3. 2019). Námitku také zdůvodnil, neboť uvedl skutečnosti, z nichž podjatost soudkyně dovozuje. Nejvyšší správní soud se tedy touto námitkou může zabývat věcně.

pokračování

[9] Nestrannost soudce se zkoumá jednak z hlediska subjektivního, jednak z hlediska objektivního, přičemž platí, že pro posouzení je rozhodující hledisko objektivní (okolnosti zakládající pochybnost o soudcově nepodjatosti), avšak podpůrně se přihlíží i k subjektivním hlediskům (osobnímu přesvědčení) účastníků či soudce samotného (obdobně viz usnesení zdejšího soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68).

[10] Subjektivní kritérium vypovídá o postoji soudce ve vztahu ke konkrétnímu případu. V dané věci nicméně z vyjádření soudkyň úseku správního soudnictví krajského soudu vyplývá, že se v souzené věci za podjaté nepovažují.

[11] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s., podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Z formulace námitky podjatosti má zdejší soud za to, že žalobce dovozuje podjatost soudkyň ze způsobu jejich dřívějšího rozhodování, jelikož v této souvislosti odkazuje na řadu předcházejících soudních řízení, v nichž měly tyto soudkyně rozhodovat. Ve smyslu naposledy citovaného ustanovení ovšem nemůže být podjatost rozhodujících soudkyň krajského soudu založena čistě jen na ničím nepodloženém pocitu žalobce. Žalobce má nepochybně právo na svůj názor, ten však není podložen žádnými objektivními skutečnostmi, které by jej podporovaly, ale toliko pouhými odkazy na předcházející soudní řízení v jiných věcech (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68). Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nesprávném postupu soudce. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2017, č. j. Nao 248/2017 – 31).

[12] Z tvrzení žalobce ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byt' jen náznaky toho, že by zde existoval vztah uvedených soudkyň k dané věci a k účastníkům, jenž by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopny nezávisle a nestranně rozhodovat. Zde považuje zdejší soud za žádoucí zároveň podotknout, že žalovaný, jehož žalobce (naprosto zcestně) označuje za „chlebdárce“ krajského soudu, není v rámci hierarchie ve vztahu nadřízenosti ke krajskému soudu. Z obsahu spisu rovněž nevyplývá, že by se uvedené soudkyně podílely na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení (k vymezení těchto případů viz usnesení zdejšího soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS).

[13] Žalobce se v dalším rovněž podivuje nad tím, že jeho žaloby za posledních 5 let projednávají a rozhodují výhradně soudkyně, jejichž podjatost je namítána, ačkoliv je ke krajskému soudu přiděleno dle webových stránek justice 58 soudců. Žalobce však opomíná zásadní skutečnost, kterou je vnitřní specializace soudců a s tím související rozdělení krajského soudu do jednotlivých úseků (civilní, trestní, správní). Dle rozvrhu práce je pak zřejmé, že v posledních 5 letech působí na správním úseku vždy toliko 4 – 6 soudců, v důsledku čehož je velmi vysoká pravděpodobnost, že ve věcech žalobce budou k jejich projednání a rozhodnutí dle rozvrhu práce přiděleny právě některé ze soudkyň, jejichž podjatost je namítána.

[14] Vzhledem k tomu, že uvedené skutečnosti nemohou být, ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudců, přičemž jiné relevantní skutečnosti žalobce neuvádí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že ve výroku jmenované soudkyně správního úseku krajského soudu z projednávání a rozhodování ve věci sp. zn. 51 A 39/2018 vyloučeny nejsou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu